

Petroleumstilsynet
Postboks 599
4003 STAVANGER

Deres ref

Vår ref
20/1609-49

Dato
18. juni 2021

Supplerende tildelingsbrev 2021. FoU-prosjekt om ivaretagelse av storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper

Departementet viser til tidligere korrespondanse og avtale om at Petroleumstilsynet vil bistå departementet med å gjennomføre anskaffelsen av et FoU-prosjekt om ivaretagelse av storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper. Utredningsprosjektet skal inngå i grunnlaget for departementets arbeid med en ny stortingsmelding om HMS i petroleumsvirksomheten. Departementet ber Petroleumstilsynet gjennomføre anskaffelsen og oppfølgingen av prosjektet i tråd med avtale og vedlagte prosjektmandat.

Nærmere omtale av prosjektet:

Det er behov for å gjennomføre en gjennomgang av hvordan arbeid knyttet til storulykkesrisiko og arbeidsmiljø ivaretas i ulike utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper, og i hvilken grad dette bidrar til et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Hensikten med utredningen er å kartlegge hvordan deltakerne i utvinningstillatelsen ivaretar plikter og ansvar knyttet til HMS, og på hvilken måte den enkelte rettighetshaver bidrar til arbeidet med storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i de ulike komitéstrukturer og i utvinningstillatelsen samlet.

Utredningen skal resultere i en rapport som beskriver fakta omkring utvinningstillatelsenes arbeid med storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i alle faser av petroleumsvirksomheten, samt identifiserer forbedrings- og bevaringstiltak. Rapporten skal kunne brukes til læring og forbedring både i næringen og av myndighetene, og skal brukes som en del av Arbeids- og sosialdepartementets kunnskapsgrunnlag for kommende stortingsmelding om arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Petroleumstilsynet gis med dette fullmakt til å belaste statsbudsjettet 2021 kapittel 601, post 21 med inntil 2 000 000 kr for gjennomføringen av FoU-prosjektet om ivaretagelse av storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper.

Med hilsen

Ragnhild Nordaas (e.f.)
ekspedisjonssjef

Tone Kjeldsberg
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen

Vedlegg 1 - Kravspesifikasjon

Mål med prosjektet

Petroleumstilsynet ønsker å gjennomføre en gjennomgang av hvordan arbeid knyttet til storulykkesrisiko og arbeidsmiljø ivaretas i ulike utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper, og i hvilken grad dette bidrar til et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Hensikten med utredningen er å kartlegge hvordan deltakerne i utvinningstillatelsen ivaretar plikter og ansvar knyttet til HMS, og på hvilken måte den enkelte rettighetshaver bidrar til arbeidet med storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i de ulike komitéstrukturer og i utvinningstillatelsen samlet.

Utredningen skal resultere i en rapport som beskriver fakta omkring utvinningstillatelsenes arbeid med storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i alle faser av petroleumsvirksomheten, samt identifiserer forbedrings- og bevaringstiltak. Rapporten skal kunne brukes til læring og forbedring både i næringen og av myndighetene, og skal brukes som en del av Arbeids- og sosialdepartementets kunnskapsgrunnlag for kommende stortingsmelding om arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Kontraktperiode

Prosjektet vil starte i september 2021 og pågå til 25. februar 2022.

Bakgrunn

Regjeringens ambisjon er at norsk petroleumsvirksomhet skal være verdensledende på HMS. Denne ambisjonen er et tydelig signal om at petroleumsnæringen ikke kan ta et høyt sikkerhetsnivå for gitt, men må jobbe for stadig forbedring.

Systemet med tildeling av utvinningstillatelser er omtalt i Meld. St. 12 (2017-2018). Som et delprosjekt under oppfølgingen av meldingen og arbeidet med ny stortingsmelding, har myndighetene behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget om arbeidet med storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelsene.

Tilgang til å utvinne petroleumssressurser på norsk sokkel forutsetter en utvinningstillatelse. En utvinningstillatelse gir rettighetshaverne enerett til undersøkelse, leteboring og utvinning av petroleumsförekomster innenfor det området som omfattes av tillatelsen. For å bidra til sikker og forsvarlig drift legges det vekt på at utvinningstillatelser tildeles flere rettighetshavere med nødvendig kompetanse, slik at de kan dele kunnskap og erfaring og følge opp ansvaret for å etterleve HMS-regelverket. Sammensetningen av rettighetshavergrupper kan således ha betydning for samarbeid om og oppfølging av arbeidet med sikkerhet og arbeidsmiljø. En av rettighetshaverne blir utpekt til operatør i utvinningstillatelsen.

Regulering og myndighetsoppfølging av utvinningstillatelser

Ifølge petroleumsloven (petrl.) § 1-1 tilhører norske undersjøiske petroleumsforekomster den norske staten. Utvinningstillatelsen gir enerett til undersøkelse, leteboring og utvinning av petroleum. Den tildeles av Kongen i statsråd i medhold av petrl. § 3-3. Det framgår der at utvinningstillatelsen kan tildeles på vilkår, og at det kan settes som vilkår for tildeling at rettighetshaverne inngår avtaler av bestemt innhold seg imellom. Avtale for petroleumsvirksomhet med vedlegg A (Samarbeidsavtalen) og vedlegg B (Regnskapsavtalen) regnes som et konsesjonsvilkår fra myndighetene, og regulerer forholdet mellom rettighetshaverne i en utvinningstillatelse. Samarbeidsavtalen og de øvrige vilkårene for utvinningstillatelsen vil gjelde innenfor de rammene som framkommer av petroleumsloven og annet relevant lov- og forskriftsverk, deriblant HMS-regelverket.

I HMS-regelverket reguleres ansvar og ansvarfordeling mellom blant annet rettighetshaver og operatør i rammeforskriften § 7 om *ansvar etter denne forskriften*. Operatøren forestår den daglige ledelsen av virksomheten på vegne av rettighetshavergruppen, og har et hovedansvar for at virksomheten samlet foregår på en forsvarlig måte og i samsvar med regelverket. Øvrige rettighetshavere skal ivareta egne plikter etter enkeltbestemmelser i HMS-regelverket, samt påse at operatøren oppfyller sine plikter.

Myndighetenes tilsynsoppfølging kommer i tillegg til virksomhetenes egen oppfølging av HMS. Petroleumstilsynets deltakelse som observatør i utvinningstillatelser er en del av vår tilsynsvirksomhet, og er hjemlet i rammeforskriften § 64 om *observatører*. I tillegg utføres tilsyn i form av revisjoner med rettighetshavernes etterlevelse av krav i HMS-regelverket, jf. rammeforskriften § 67 om *tilsynsmyndighet*.

Beskrivelse av oppdraget

Leverandøren skal kartlegge hvordan deltakerne i utvinningstillatelsene ivaretar plikter og ansvar knyttet til HMS, og på hvilken måte den enkelte rettighetshaver bidrar til arbeidet med storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i de ulike komitéstrukturer og i utvinningstillatelsen samlet.

Det vil blant annet være sentralt å undersøke følgende:

- Hva som kjennetegner en god sammensetning av rettighetshavere med hensyn til sikker og forsvarlig drift. Herunder om unntak fra hovedregelen at utvinningstillatelser skal tildeles minst to rettighetshavere har betydning for HMS-nivået.
- Hvorvidt deltakerne i en utvinningstillatelse påvirker hverandre og om dette har betydning for sikker og forsvarlig drift.
- Hvorvidt selskapene som gis utvinningstillatelse oppfyller kravene til HMS-kompetanse som stilles til henholdsvis rettighetshavere og operatører, og om denne kompetansen vedlikeholdes over tid. Det skal også undersøkes hvordan deltakerens bruker sin kompetanse slik at det bidrar til å ivareta et høyt HMS-nivå.
- Om tilfeller hvor rettighetshavere innehar mindre eierandeler i utvinningstillatelser påvirker interessentskapets oppfølging av HMS-arbeidet.
- Hvordan storulykkesrisiko og arbeidsmiljø dekkes i eksisterende retningslinjer, veiledninger og avtaler for arbeid i utvinningstillatelser.

Det vil også være sentralt å undersøke hvordan storulykkesrisiko og arbeidsmiljø ivaretas i utvinningstillatelsenes arbeid med planer på kort, mellomlang og lang sikt, og i ulike aktivitetsfaser blant annet leteboring, utbyggingsprosjekter, drift og avslutning/fjerning. Utredningen skal dekke utvinningstillatelser i leteboringsfasen, prosjekt- og utbyggingsfasen, driftsfasen, og avslutning/fjerning. For å sikre relevant utvalg skal utredningen starte med en kort screening av aktuelle utvinningstillatelser, der det velges hvilke som skal undersøkes.

Samarbeidsform

Det skal planlegges for et oppstartsmøte og et avslutningsmøte med fremlegging av sluttrapport hos Petroleumstilsynet. I tillegg skal det gjennomføres faste månedsmøter. Disse kan gjennomføres som videomøter, møter hos Petroleumstilsynet eller hos leverandøren. Petroleumstilsynet er oppdragsgiver, og vil opprette en referansegruppe som skal følge arbeidet i prosjektet. Arbeids- og sosialdepartementet vil inngå i referansegruppen.

Leveranser

- Anbefaling av hvilke utvinningstillatelser som inngår i utredningen.
- Månedssrapporter.
- Utkast til sluttrapport.
- Sluttrapport med presentasjon.

Sluttrapporten skal beskrive fakta omkring utvinningstillatelsenes arbeid med storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i alle faser av petroleumsvirksomheten, samt identifiserer forbedrings- og bevaringstiltak. Rapporten skal kunne brukes til læring og forbedring både i næringen og av myndighetene, og skal brukes som en del av kunnskapsgrunnlaget for kommende stortingsmelding om arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Alle leveranser skal være på norsk.

Rapportering og konfidensialitet

Når det gjelder eventuell tilgang til opplysninger som er undergitt taushetsplikt etter forvaltningsloven, gjelder de begrensninger som følger av loven, jf. § 13 e.

Sluttrapporten skal ikke inneholde taushetsbelagte opplysninger. Den vil bli offentliggjort og publisert på Petroleumstilsynets hjemmeside.

Økonomisk ramme

Øvre økonomiske ramme for utredningen er kr. 2 000 000 eks. mva.

Dette inkluderer alle kostnader forbundet med gjennomføring av oppdraget.